

Otępienie naczyniowe

ARKUSZ INFORMACYJNY ZE SZWEDZKIEGO CENTRUM DEMENCJI

Vaskulär demenssjukdom • faktablad på polska

Uszkodzenie naczyń krwionośnych mózgu

Demencja utrudnia myślenie, planowanie i komunikowanie się. Objawy są spowodowane różnymi urazami i chorobami mózgu. Otępienie naczyniowe obejmuje patologiczne zmiany w naczyniach krwionośnych mózgu. Choroba ta jest również nazywana naczyniowym zaburzeniem neuropoznawczym.

Otępienie naczyniowe jest drugim najczęstszym rodzajem demencji i stanowi 25–30% wszystkich przypadków. U osób starszych często występuje ona razem z chorobą Alzheimera, najczęstszym rodzajem demencji.

Udar mózgu jest czynnikiem ryzyka

Przyczyny otępienia naczyniowego mogą być różne. Często jest to skutek udaru mózgu, który wiąże się z zakrzepami krwi, krwawieniem lub zwężeniem i zwapnieniem naczyń krwionośnych w mózgu. We wszystkich takich przypadkach mózg może cierpieć z powodu poważnego niedotlenienia. Powstałe uszkodzenie może powodować objawy, które utrudniają codzienne życie na różne sposoby. Objawy różnią się między ludźmi i są zależne od tego, które części mózgu zostały dotknięte chorobą.

Objawy różnią się

Zasadniczo uszkodzenie płata czołowego mózgu prowadzi do zaburzeń osądu, kontroli impulsów i koncentracji. Uszkodzenie płata skroniowego prowadzi do zapominania i trudności z komunikowaniem się i uczeniem się nowych rzeczy. Uszkodzenie głębszych części mózgu w najmniejszych naczyniach krwionośnych często prowadzi do spowolnienia ruchów i trudności z planowaniem i wykonywaniem zadań.

Należy jednak pamiętać, że stres często nasila objawy.

Postęp choroby często odbywa się etapami

Demencja zwykle rozwija się powoli i stopniowo. Natomiast w przypadku otępienia naczyniowego objawy często pojawiają się nagle. Przebieg choroby można opisać jako schody: stan

pogarsza się, pozostaje stabilny przez jakiś czas, a następnie ponownie się pogarsza.

Wczesna diagnoza jest kluczowa

Otępienie naczyniowe nie może być potwierdzone przy pomocy prostego testu. Diagnoza opiera się na serii testów, badań i rozmów z pacjentem oraz jego bliskimi.

Ważne jest niezwłoczne zbadanie objawów, aby jak najszybciej otrzymać odpowiednią pomoc i leczenie.

Zapobieganie nowym uszkodzeniom naczyń krwionośnych

Nie ma leków, które mogłyby wyleczyć otępienie naczyniowe. Leczenie ma na celu przede wszystkim zapobieganie nowym uszkodzeniom mózgu. Leki przeciwzakrzepowe są podawane w przypadku zwiększonego ryzyka zakrzepów krwi. Wielu pacjentów wymaga kontroli ciśnienia krwi, czasami za pomocą leków, ponieważ wysokie ciśnienie krwi zwiększa ryzyko udaru mózgu. Cukrzyca musi również być pod uważną kontrolą ponieważ niekontrolowany poziom glukozy we krwi może uszkodzić małe naczynia krwionośne w mózgu.

Plan na dobre życie

Ważne jest, żeby dowiedzieć się, co powoduje te objawy i chorobę, aby móc zaplanować jak najlepsze i jak najbardziej wartościowe życie. Oprócz leczenia zapobiegawczego, codzienne życie może być łatwiejsze dzięki środkom pomocy, urządzeniom wspomagającym i różnym innym interwencjom ze strony opieki zdrowotnej oraz domowej.

© Svenskt Demenscentrum

Więcej informacji i arkusze informacyjne w języku polskim są dostępne na stronie internetowej Svenskt Demenscentrum: www.demenscentrum.se/pl

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, (08) 690 5800, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se

Vaskulär demenssjukdom

FAKTABLAD FRÅN SVENSKT DEMENSCENTRUM

Skador i hjärnans blodkärl

Demenssjukdom gör det svårare att tänka, planera och kommunicera. Symtomen orsakas av olika skador och sjukdomar i hjärnan. Vid vaskulär demens handlar det om sjukliga förändringar i hjärnans blodkärl, därför kallas denna sjukdom också för blodkärlsdemens.

Vaskulär demenssjukdom är den näst vanligaste orsaken till demenssjukdom och beräknas stå för 25–30 procent av samtliga fall. I högre åldrar är det inte ovanligt att den förekommer tillsammans med Alzheimers sjukdom, den vanligaste demenssjukdomen.

Stroke är en riskfaktor

Vaskulär demens kan ha olika orsaker. Ofta är den en följd av stroke, det vill säga blodproppar, blödningar, eller trånga förkalkade blodkärl i hjärnan. I samtliga fall kan hjärnan drabbas av allvarlig syrebrist. Skadorna som då uppstår kan ge symtom som på olika sätt försvårar vardagen. Symtomen varierar från person till person, beroende på vilka delar av hjärnan som drabbas.

Symtomen varierar

Något förenklat kan man säga att omdöme, impuls-kontroll och koncentration försämras om skadorna uppstår i hjärnans framlob. Skador i tinningloben leder till glömska, svårigheter att kommunicera och att lära sig nytt. Skador i hjärnans djupare delar, i de allra minsta blodkärlen, leder ofta till långsamma rörelser och svårigheter att planera och utföra saker.

Viktigt att tänka på är att stress ofta förstärker symtomen.

Förloppet går ofta trappstegsvis

Demenssjukdom brukar komma smygande och utvecklas långsamt. Men vid vaskulär demens uppträder symtomen ofta plötsligt och sjukdoms-

förloppet kan ritas som en trappa: tillståndet blir sämre, förblir stabilt under en tid för att sedan åter försämrans.

Tidig diagnos viktig

Vaskulär demenssjukdom kan inte fastställas genom ett enkelt prov. Diagnosen bygger på en rad tester, undersökningar och samtal med patient och anhöriga.

Det är viktigt att utreda symtomen så tidigt som möjligt så att rätt hjälp och behandling kan sättas in i god tid.

Förhindra nya kärlskador

Det finns inga läkemedel som kan bota vaskulär demens. Behandlingen syftar istället till att förhindra nya skador i hjärnan. Blodförtunnande läkemedel ges när det finns en ökad risk för blodpropp. I många fall behövs blodtrycksreglering, ibland med medicinering, eftersom högt blodtryck ökar risken för stroke. Även diabetes måste regleras noga eftersom denna sjukdom kan skada hjärnans små blodkärl.

Planera för ett bra liv

Det är viktigt att få en förklaring till sjukdomen och symtomen för att kunna planera för ett bra och meningsfullt liv. Förutom förebyggande behandling kan hjälpmedel och en rad andra insatser från samhällets vård och omsorg underlätta vardagen.

2025 • Svenskt Demenscentrum ©

Fler faktablad på olika språk kan skrivas ut från Svenskt Demenscentrums webbplats:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se